

TITULUS DUODECIMUS

De los arrendamientos de las rentas reales de por Menor.

Cum superiori titulo dictum sit de locationibus reddituum Regiorum de por mayor, nunc consequenter fuit necesse videre de locationibus dictorum reddituum de por menor.

Leges istius tituli brevissime sunt explananda, cum in titulo precedente sint multa eis similes in locationibus de por mayor, ubi aliqua diximus, que hic dicenda forent, nisi ibidem apponerentur, ideo parum immorabimur in hoc titulo.

IN LEGEM TERTIAM.

- Subhastatio publica facienda est in rebus publicis, licet non fiat in rebus privatarum.
- Præconia debent intervenire.

SUMMARIUM.

Redditus Regii pro minor locari non possunt, nisi coram tabellione de rentas & per præconia in publica subhastatione.

Ibi. En publica almoneda. Nam licet in locationibus non requiritur subhastatio secundum glos. l. quavis vesi. p. d. C. de vend. rer. civi. l. 11. hoc est in rebus privatarum, secus in publicis ut per Rebuf. 2. tom. consl. Franc. tit. de præcon. art. 4. num. 32. & tit. precedentis diximus.

Ibi. Por pregonos, ita quod non sufficiat publicè vendi nisi præconizentur. De quibus præconis plura dixit Rebuf. 2. tom. consl. Franc. tit. de præcon. & vide quæ diximus, in l. 2. tit. precedentis.

IN LEGEM QUINTAM.

SUMMARIUM.

Nullus conductor de por mayor locans redditus Regios de por menor potest promittere promissa ad annos futuros de quibus non habet recudimentum.

Ibi. Ordenamos, Similis est legi finali tituli sequentis ubi aliqua dicemus.

IN LEGEM SEXTAM.

- Divisio debiti inter conductores facta an nocet creditoribus ut in solidum contra quemlibet agere non possint?
- Conductores plures Gabellarum si dividant societatem, & administrationem, quomodo tenebuntur fisco, ad pretium?

- An & tunc tenebitur unus alteri lucrum communicare?

SUMMARIUM.

Ubi in aliqua provincia sint plures conductores de por mayor, quomodo poterunt de por menor dividere & facere redditis hos Regios?

Ibi. Que en el partido de veriere muchos arrendadores. Sed est questio singularis, an divisio inter conductores facta nocet creditoribus, quin possint in solidum agere contra quemlibet ex debitoribus? tradit Specu. de judi. §. 4. vof. potest esse & Bart. in l. §. 1. ff. si cert. pet. & iterum in l. inter eos de fidejussor. l. si creditores cum glos. C. de pasc. Bertachin. de Gabel. 2. par. num. 29. ubi num. 28. querit etiam, si plures conductores Gabellarum dividant societatem & administrationem, quomodo tenebuntur fisco ad pretium? & inquit quod si sine consensu fisci dividerent, teneatur quilibet in solidum, & alter pro altero, si vero cum consensu fisci periculum & lucrum quemlibet sequitur, in parte sua. l. licitatio. §. socii & ibi. DD. ff. de publica. ubi inquit Angel. & Joa. Imol. quod si dividerent animo dividendi non teneatur lucrum unus contra alteri communicare, secus si gratia commodioris usus per notata in l. Caius. de leg. 2. & in l. 2. de adm. tu. tenet Petrus Vval. in tract. de societ. 11. part. questio. 19.

IN LEGEM SEPTIMAM.

SUMMARIUM.

Transferens in alium redditum de por menor remanet adhuc obligatus usque dum conductores de por mayor sint contenti de fidejussionibus a persona in qua translatio fit Datis.

Ibi. Por quanto tenemos dispuesto en los arrendamientos de por mayor. ut in l. 18. tit. precedentis. dictum & dispositum est, & sunt justæ dispositiones

De los arrendam. &c. Ley VIII. y IX. 31

IN LEGEM UNDECIMAM.

- Conventiones facta à primis conductoribus an sint observanda per secundos.
- Per quod tempus durent.

SUMMARIUM.

Conductore minore non satisfaciende de fidejussionibus qualiter fiet terminus inter licitatores precedentes, & an tunc valeant pactiones facta per licitatores?

Ibi. mandamos, idem in locatione de por mayor, disponitur in l. 14. tit. precedentis.

Ibi. Y si algunos ponedores de mayores quantias. Iste est vericulus finalis nostre legis, in quo de conventionibus factis per licitatores tractatur, an sint servandæ per secundos conductores & licitatores, & in hoc ex lege nostra & ex l. 13. & 14. hujus nostri tituli & ex l. 14. & 16. tit. sequent. Parlado, in l. 1. rer. quotid. cap. 3. §. 7. num. 21. cum sequent. sequendo legum harum vestigia distinctione procedit, quod aut hujusmodi conventiones factæ sunt à priore conductore antea quam expeditam haberet conductionis tesseram, vulgo recudimiento de embargado, & tales conductiones tanquam factæ à non parte non obligant conductorem secundum, sed in ipsius potius positum est arbitrio, ut cum illis stare velit, nec ne; sin vero priori conductor expedita conductionis tessera data fuerit, secundum hic conductor stare omnino teneatur conventionibus illis ab illo priore factis, ex text. nostro, ceterum, si hæ conventiones factæ fuerint à conductore habente expeditam conductionis tesseram, omnino ratae sunt, & illis parere tam contrahentes, quam secundi conductores tenentur, ut in dictis legibus 13. & 14. nostri tituli, & in l. 14. & 16. tituli 11. sequentis disponitur, durabuntque tales conventiones tantum quoad usque duraverit tempus conventionis, & non ultra, ita ut si secundus conductor in plures annos quam erat prior conductionis adjectionem fecerit, ejusmodi conventiones ultra tempus prioris conductionis vim non habebunt, juxta l. cum Hermes. C. locati, ita Parlador, ubi supra, num. 23. idque est sine dubio, & tradit succincte de iis Lafare, de decim. vend. cap. 18. num. 88. licet aliud de jure communi esse asserit Firmin. relatus per Girondam, de Gabel. 2. part. in prin. num. 21. & 23.

IN LEGEM DECIMAM-TERTIAM.

SUMMARIUM.

Redditus Regii, per minus hoc est por menor locanda, præconizande sunt ad minus per sex dies ante primam subhastationem: aliter enim subhastatio erit nulla & remanebit via licitandi aperta.

Ibi. Ordenamos, legem istam allegat Minchatica de successon. creatione lib. 2. §. 14. numero 118. eam declarando secundum impressionem Salmantinam, ut cum refert Lafare, de decim. vendi. cap. 18. num. 20. sed secundum meam impressionem

dispositiones tam Regi, quam conductoribus convenientes & salutifera, tum ne sit licitum conductori per translationem Regi præjudicare, tunc etiam ne conductor transferens, remaneat in damno & obligatione, si ille in quem translatio facta est de fidejussionibus conductoribus majoribus vel Regem & ejus calculatores contentos fecerint.

IN LEGEM OCTAVAM.

- Conductores Gabellarum si intra terminum debitum fidejussiones non præstiterint compelli possunt eas prestare.

SUMMARIUM.

Que fidejussiones sunt prestanda per conductores de por menor conductoribus de por mayor declarat lex nostra & intra quod tempus.

Ibi. Mandamos que los arrendadores menores. Idem in conductoribus de por mayor, disponitur in l. 7. tit. precedentis.

Ibi. que las ayas de dar y den dentro de diez dias, in locationibus vero de por mayor, intra quod tempus debent hæ fidejussiones præstari, vide text. in l. 9. tit. precedentis & si fidejussiones has non præstiterint intra hoc tempus compelli ad hoc possunt ut per Claperium in cent. causa. ff. causa suprema, questione unica.

IN LEGEM NONAM.

SUMMARIUM.

Conductores minores qui fidejussores non præstiterint secundum quod in lege precedente dictum est, amittunt promissum, & quartam partem licitationum lucratarum.

Ibi. Mandamos, idem in conductionibus de por mayor, dispositum est in l. 10. tit. precedentis.

IN LEGEM DECIMAM.

SUMMARIUM.

Cum conductor minor non satisfacit de fidejussionibus major conductor potest redditum sibi ipsi assumere, vel illum ad subhastationem devolvere secundum legis nostre formam.

Ibi. Las pnedas tornar al almoneda, & sic devolvere illas en quiebra, ut diximus in l. 4. num. 26. tit. 5. l. 6. supra, & in hoc lib. 9. iterum, & tradit Benue. de mareatur. tit. de decol. num. 8. cum sequent. pag. 331. in parvis.

Ibi. Sin requirir al arrendador, vide quæ diximus in l. fin. tit. precedentis pro intellectu horum verborum hujus legis cum aliis quæ in hoc videbantur contrarie: nam ibidem eas & nostram declaravimus, & lex nostra loquitur cum reductor & devolvitur redditus Regius ad subhastationem, vulgo en quiebra, lex vero sequens loquitur cum reductor ad turnum & sic al torno.

impresionem Venetiis factam anno. 1564. nihil aliud de hac lege dixisse reperire potui.

IN LEGEM DECIMAM-QUARTAM.

SUMMARIUM.

Conductor de por mayor si voluerit conductori de por menor tollere redditum conductum, qualiter & quomodo id fieri poterit, & an valeant conventiones facte declarantur lex nostra.

TITULUS DECIMUSTERTIUS.

De las Pujas y prometidos.

Et cum superioribus titulis duobus dictum sit de locationibus de por mayor, & por menor, nunc immediate venit declarandum quam licitationes post admitti possint, & qua promissa praberit ut conductores alliciantur ad majorem imposturam faciendam.

RUBRICA

- Licitationes dicuntur pujas & a quo verbo deriventur.
Licitator est, qui auget pretium.
Licitatio est actus licitandi, id est ipsa auctio.
Additio est augmentum pretii vel mercedis.
Pallum additionis in diem semper inest in venditionibus vel locationibus fiscalibus.
De promissis remissive.

Bi, Pujas. Quae licitationes vocantur, a liceo, vel liceor, id est rei in publicis venditionibus exposita pretium adaugeo, quando bona subhastantur, l. arbor. §. 1. ibi. qui de vestigio liceri cogitur. ff. cum dividendo, unde licitatio est tale pretium augere & cum videlicet altercentur invicem emere volentes, l. item quod dicitur in fi. ff. de in diem additi. ibi. deinde prior emptor adversus eum licitatus sit, & animose licitatus, in l. si pignori. ff. famul. hercis. & sic licitatoris est, qui auget & pretium. l. locatio §. reliquosque vestigialium ad iterandam conductorem antequam superiori conductio satisfactio admittendi non sunt. ff. de publica. licitatioque est actus ipse & licitandi, id est ipsa auctio, d. l. licitatio. l. si ibi per licitationem vilis eam accipiat, ff. de alienat. jud. l. & si sine de minor. l. nam ad licitationem. ff. famul. hercis. l. item Labeo. §. 1. ibidem. C. cum dividant. in fi. De quibus multa scripsit Rebus. tom. 2. consil. Franc. tit. de pracon. & licitatione. & subhastatio & vocatur etiam additio, & quae est augmentum pretii vel mercedis, & quod post venditionem, vel locationem subhastata, perfectam illico vel ex intervallo infra tempora constituta offeratur venditori vel officia-

Ibi, Quae las iguales y avenencias, vide quae diximus in l. 11. tit. precedentis in glos. fin. & l. 11. nostri tit. de lege. 15. tractasse Minchacem relatum per Lasarte, de decim. vend. capit. 18. num. 20. ibidem ipse Lasarte asserit attentam impressione Salmantina ipsius Minchacae. Sed secundum meam, quae est facta Venetiis anno. 1564. nihil dicit de ea, & per haec titulus iste 12. remanet finitus.

li ad id deputato, ut colligitur ex l. Lucius, §. fin. cum glos. admittendis. ff. ad municip. & per Claper. in cent. caus. fiscal. causa 4. quest. un. n. 1. ubi inquit in venditionibus fiscalibus factis sub hasta, vel locationibus temporalibus, inesse semper istud pactum additionis §. in diem ut per Bart. in d. l. Lucius. §. fin.
In eadem Rub. ibi, promissos, quid sit promissum dixi in l. 6. glos. ayan de garzar, tit. 9. supra isto lib. & de iis & promissis vide Fran. Lucam in tract. de fisco. 4. part. & Aven. 28. praeo. lib. 2.

IN LEGEM PRIMAM.

- Licitationem factam coram Rege, vel coram ejus calculatoribus, quam preferenda erit.
Licitatores duo si eodem tempore licitaverint, quis eorum preferatur.
Licitans per errorem magnam quantitatem au tenebitur.
Auctiones factae contra legem, statutum, consuetudinem vel styllum nulle sunt.
Renunciatio officii in favorem Titii si fiat cum clausula, & non aliter nec alio modo annullat contrarium dispositionem.

SUMMARIUM.

Auctiones licitationesque coram licitatoribus majoribus, & coram reddituum tabellione faciendae sunt & non aliter.

Ibi, Tante sus lugares tenientes, qui quidem leudem tenent locum, sunt etenim earum vicem tenentes, ac eandem potestatem habent sicut in locum tenentibus correctorum diximus in

in l. 10. tit. 9. lib. 3. supra cum sequent.

Ibi, Ante nustras conatores mayores. Sed quid si si coram eis fiat per aliquem aliquo licitatio, & per alium & fiat etiam licitatio alia super eodem redditu coram Rege alio in loco existente, quam preferenda erit vide text. in l. 6. tit. 11. supra isto lib. & quid si eodem tempore duo licitaverint, & quis eorum preferatur, & in hoc Peregrinus, in tract. de privileg. fisco. lib. 6. tit. 5. n. 7. inquit Angel. in l. 1. C. de fide instr. & jur. bast. fisco. lib. 10. sentisse, locum esse gratificationi, ego tamen in meo libro licet est de novissima impressione non inveni Angel. hoc dicere, inquit tamen ipse Peregrinus, ibidem quod veteri conductori assentiri ratio congrui suadet, in camera tamen, dicit moris esse ut denuo subhastentur, & hoc verius credo. Quid vero erit si per errorem secundum licitator putans primum in tanto posuisse, & non posuit, licitavit & adjectionem fecit super illa quantitate an tenebitur, & in hoc glos. promitido in l. 3. tit. 26. part. 2. secus per Avend. cap. 12. praer. num. 6. in fi. lib. 2. pluribus propositis fundamentis pro hoc secundo licitatore erronee licitante; tandem inquit contra eum fuisse pronuntiatum, sed quod aequius aut justius fuerit relinquit cogitandum, sed tamen ego veritati adhererem & non errori, quia veritas est attendenda, & non error ei contrarius, praesertim si ob causam ipsorum calculatorum error fuit admittus, quia tunc nulli dubium, quin error rescindatur, quia nihil tam contrarium consensui quam error, ut dicitur in l. error. C. de jur. & fall. ignor. sed difficultas stabit in probando errorem, eo tamen probato & justificato nihil obesse otraria crederem.
Ibi, T no en otra manera, & aliter factum nullum erit, tum quia excedit forma a lege nostra data, & auctiones factae non servato ordine & forma inducta a lege consuetudine & vel statuto seu stylo sunt ipso jure nullae, prout in proposito inquit Rebus. in 2. tom. consil. Franc. tit. de licitat. in praefatio. num. 14. cum 4. sequent. tum etiam quia lex nostra annullat in effectu, ex virtute hujus dictionis, T no en otra manera, latine, non aliter neque alio modo, quae quidem dictio & clausula annullare solet resignationes conditionales in favorem talis & non aliter, neque alio modo, si in favorem & alterius gratia fiat, secundum glos. c. olim. 1. verbo traditam de vest. spo. Jal. consil. 162. col. 4. volum. 2. & consil. 88. in fi. volum. 3. & Rebus. in praef. benef. tit. de vest. conditionali. num. 3. tum itidem quia videtur legem nostram assistere & resistere facto contra ejus formam, ex dictis per Felin. in cap. dilecta de rescrip. & quia cum lex aliquid introducitur de novo cum certis modificationibus, omne in ea expressum censetur esse de forma substantiali, qua non servata corrumpit actus, ut diximus in l. 1. tit. 1. num. 3. lib. 5. supra.

IN LEGEM SECUNDAM.

Adjectio aliqua post primam subhastationem non mittitur nisi illa de decima aut dimidia, vel del quarto in redditibus Regiis, vel cum ex

Pacto, lege aut statuto aliud dispositum & ex jure speciali an idem dicitur, ut in minore civitate, & Rep. & num. 6. & 7.
Ecclesia favor praeponderat favori civitatis, & num. 5.
Antiquus auctiorator etiam in fiscalibus praesertur novo pro tanto, & num. 8.
Dicitio, usque exclusivae hic apponitur ob Regis favorem, & num. 9.
Tempora tria considerantur in licitationibus.
Omnes licitatores in rebus fiscalibus sunt obligati donec res remanet sub hasta, & num. 10.
Tempus quod datur in iis licitationibus rerum Regiarum, num. 11. 12. & 13.
Tempus secundum assignatur, & num. 14. & 15. ubi quot dierum sit.
Tempus tertium assignatur in num. 16. per modum duplamenti vel triplamenti, quae in nostro regno vocatur, puja del quarto, & ibi quod tempus dierum datur.

SUMMARIUM.

Facta subhastatione & licitatione de primer remate, nulla amplius adjectio admittenda est, nisi secundum quod in hac lege dicitur & intra ejus tempora.

Ibi Nustras ventas, quasi secus sit in alijs, nisi lex pacto aut lege specialiter & idem quod in redditibus Regiis statutum sit ut inquit glos. 1. in fin. in l. si tempora. C. de fide-jus. inst. & jur. bast. ff. lib. 10. aliud enim jus in hoc statutum reperimus in fisco, aliud enim in privato, Ecclesia, civitate vel minore, in quarum rerum venditionibus vel locationibus sub hasta factis regulariter additio non admittitur, nisi, lege & municipalis caveatur, ut dicitur in l. Lucius §. fin. ff. ad municip. & ibi. Bart. & in l. 1. & 2. C. de vend. rer. civit. l. 1. 1. nisi dicte persone private vel Ecclesia aut respública, vel minor expresso pacto hoc cavissent juxta text. in dict. l. 1. ibi sine conditione, quem intelliges de isto pacto additionis, prout etiam glos. in 3. intellectu intelligit textum in dict. l. si tempora, extra enim illos casus Ecclesia, minor vel civitas non potest facere additionem de jure communi, ut in hoc lib. 9. iterum dictum reperies, & tenet Claperius in dict. Cent. caus. fisco. causa 4. quest. unica n. 2. ubi tamen, inquit, & in num. 3. quod ex jure & speciali ex vi restitutionis in integrum admittitur minor, ex l. si sine, in princ. in vers. quassimum est. ff. de minor. & idem ibi in dicto num. 3. inquit Claper. esse in rep. vel civitate & per text. in l. 4. respública. C. de jur. respúb. lib. 11. ubi pupilla & respu. extra ordinem invitantur, & ita fuisse servatum inquit Claper. ibi in quadam causa communitatis Gratianopolitanae quae tunc fuit judicata, addit tamen, decisionem hanc non carere serupulo, cum textus in contrarium decerneret videatur in dict. l. Lucius, §. fin. ubi lex nominatim negat civitatem posse adiectionem facere, nisi de hoc habeat legem specialem, hoc est privilegium, ut ibi exponit glos. vel statutum, ut ibi placet Bart. & est similis text. in l. 1. C. de vend. rer. civit. & si civitati ex hoc capite daretur restitutio, esset etiam danda Ecclesiae, cum civitas & Ecclesia pari passu ambulent per not. in fin.

Authentica quas actiones, C. de sacrosanct. Eccl. imo favor Ecclesie præponderat favori civitatis ut ibi notatur. *§ 110 tit. & in l. sunt personæ. ff. de religio. & sump. fun. ex quo sequitur secundum Claper. ubi sup. n. 4.* solum habere locum additionem de jure in venditionibus & locationibus fiscalibus ut probatur in *dict. l. si tempora & ibi DD.* notat hoc esse speciale in fisco privilegium hoc competere, ut scilicet facta prima subhastatione quilibet admittatur augendo usque ad ultimam subhastationem intra terminum nostræ pretium primæ subhastationi appositum addendo decimam auctionem integram vel mediam decimam, vel adjectionem del quarto post ultimum remate, secundum quod in legibus sequentibus disponitur, sed hac forma & modo nullus etiam minor, respública, civitas, vel Ecclesia admittetur, licet per viam incrementi & augmenti in obligationibus publicis civitas admittit quotidie, & minor vel Ecclesia si auctio & augmentum esset magnum, & per viam restitutionis peteretur admitti, secundum quod latè diximus in *l. 1. num. 11. cum sequent. tit. 1. lib. 2. supra ubi & diximus tunc conductores antiquos novis auctionatoribus præferendos pro tanto, & in rebus fiscalibus idem et esse dixit Peregr. in tract. de privil. sif. lib. 6. tit. 5. num. 5.*

Ibi, si no jure, inclusio hæc & limitatio firmat regulam in contrarium, & sic est exclusio alterius cujuscumque licitationis per quamcumque viam fisco velit aliud petere, præsertim cum remaneat via adjectionis del quarto, de qua in legibus nostri tituli: limitata enim causa limitatum producit effectum, & inclusio unius est exclusio alterius, exceptioque firmat regulam in contrarium ex juriis vulgaribus.

Ibi, Contanto que no pueda ser menos de quinze dias del un remate al otro y hasta estos, exclusive apponitur verbum hoc, *hæsta*, latine usque, ob Regis favorum et ex dictis per Bal. in *Authentica hoc amplius num. penult. & si. C. de fide. com.* itaque debent ij quindecim dies esse completi ab una subhastatione ad aliam, & sic, *Desde el primer remate hasta el postrero*, de qua dictione, usque dixi, in *l. 6. num. 3. & 4. tit. 3. & in. l. 1. num. 33. tit. 4. lib. 4. supra* & qua tempora dabantur de jure, ultra allegatos per me in *l. 1. tit. sequent. n. 4. tradit Claperius, in cent. caus. sif. causa 4. quasi. unica, num. 5. cum sequenti.* ubi, inquit, tria tempora considerari. Primum est tempus statutum ad licitandum, intra quod cuique liberum offerre meliorem conditionem donec plus offerenti sit facta liberatio & adjudicatio per traditionem hæste fiscalis, vel aliud signum de more receptum traditionis significativum, & donec sint in actu licitationis, & priusquam sit facta liberatio, omnes licitatores sunt fisco obligati, nec censetur prior per obligationem ultimi liberatus, quamdiu res manet sub hæsta, & in hoc servatur opinio Bart. in *l. licitatio, quasi. 1. ff. de publico. & veltig.* communiter reprobata opinione Bald. de qua per Paul. Castri. *ibidem* & Cremen. *sing. 40.* & recepta est ejusdem Castrensis distinctio ibi, que etiam communiter approbatur, secundum Claper. *ubi supra n. 6.* secundum quem in

nu. 7. ibidem de jure tempus hoc erat, 20. dierum, et quibus publice fit notum voce præconis, ut quicunque voluerit emere rem fisci, vel conducere, compareat certo loco & hora, ubi licitanda plus offerenti liberabitur subhastatione extincta vel alio modo coram iudice vel delegato, ut probatur in *Authentica, hoc jus porrectum C. de Sacr. Eccl.* quod habeat locum etiam in rebus fiscalibus, & minoris ut dicit Bart. in *dict. l. licitatio, in. 1. & 2. quasi. nu. 2. & 3. glos. sup. in l. 1. verbo omni ordine. C. de fide. instrum. & jur. hæst. sif. lib. 10.* quam ibi omnes sequuntur, & glos. *1. in 3. intellectu, dict. l. si tempora eod. tit. & lib. ubi Bart. & alii:* sed jure nostro ex *l. 13. tit. precedentis*, cum locantur redditus Regii de por menor, per conductorem de por mayor, per sex dies et debent præconizari, aliter conductio est nulla, ut ibi cavetur, & sic minui non poterit tempus sex dierum, augeri tamen possit cum ibidem non prohibeatur, & augendo reducatur ad tempus juris communis, sed in iis consuetudo maxime est attendenda in iis auctionibus, et secundum Boher. *decis. 248. col. fin. & Guido. Papæ. 536. & Claper. ubi supra n. 8. & 10.* Secundum verò tempus statutum pro additionibus faciendis, & admittendis post liberationem, & sic despres del primer remate, et in hoc Claper. *ubi supra, num. 6.* ex regia ordinatione dicebat esse octo dierum, sed de jure ex *dict. l. si tempora secundum primum intellectum glos.* ibidem tempus hoc ab ipso procuratore erat constitutum, & hunc esse veriore intellectum illius. *l. si tempora* inquit Claper, *ubi supra, num. 12. cum 5. sequent.* hocque prosecuitur refutando alios duos intellectus, sed ex lege nostra id tempus jam est determinatum, ut scilicet, post primam liberationem, & sic despres del primer remate, usque ad quindecim dies admittitur et licitatio major dum tamen sit de diezmo, o medio diezmo, ut inquit lex nostra, & sic secundum hoc debemus nos in nostro Regno gubernari. Tertium verò tempus additionis faciende, consideratur per Claper. *ubi supra, num. 6. vers. tertium & num. 17. cum sequent.* scilicet per modum duplamenti et vel triplamenti ex regia ordinatione Regis Ludovici. *12. artic. 14.* qua in nostro regno vocatur, *puya del quarto*, & ad illam in Francia octo dies dabantur, sed nos habemus. *l. 5. cum sequent. tit. nostri* tituli tempus trium mensium statutum post ultimam subhastationem factam per viam de diez mo y medio diezmo, de qua lex nostra loquitur, & hoc tempus est statutum favore fisci, ut merito talis interpretatio sit admittenda, cum, id sit utile fisco, & text. in *dict. l. si tempora, cum similibus* solum desiderat additionem fieri intra tempora nec distinguuntur an illico, vel ex intervallo adjiciatur, sed simpliciter loquuntur leges illæ, & sic simpliciter erant intelligende, nisi leges nostræ id diffinirent ut vides diffinitum.

Lex 3. & 4. sunt declaratorie & augmentative legum precedentium, cum essent omnes in quaterno posite sub *l. 12.* & sic non est necesse amplius sub eis insistere, & nota ad *l. 3.* dum dicit promissa esse solvenda quod est similis. *l. 23. infra isto tit.* idem probantur.

IN LEGEM QUINTAM.

- 1 Partitarum jure tertiam partem augeri post ultimam subhastationem requirebatur, ex legibus nostris, quarta.
- 2 Licitatores pacisci non possunt ut non admittatur hæc quarti adjectio, & num. 4. ampliatu duobus modis.
- 3 Quarta plura an possint offerri intra tempus assignatum adjectioni del quarto, & num. 5. & 6.

SUMMARIUM.

Nulla additio adjectio, vel auctio admittatur post ultimam subhastationem, nisi ex partium consensu, vel nisi adjiciatur quartum.

Ibi, O si la puja jure tanto quanto monta la quarta parte de la venta y no en otra manera, De jure partitarum tertia pars et requirebatur, ut apparet ex *l. 7. tit. 7. part. 5.* & ibi glos. ita notat, sed per nostram corrigitur, ut advertit Lafarte de *decim. vend. cap. 18. num. 22.* & jure Gallorum quid sit, vide Claper. in *decis. caus. sif. pag. 26. num. 25. & 16. causa 4. quasi. 1. un.* idque adeo procedit ut licitatores pacisci nequeant in contrarium, ne scilicet admittatur hæc quarti adjectio, et etiam cum poena hoc promittatur, non valet poena promissa, et secundum Lafarte *ubi supra num. 30.* imo nec summi ratione est secundum cum ibi, possunt in hoc et dispensare, & probatur ex text. nostro, in *vers. T si los nustras contadores lo contraro hizieren que no vala*, nam si minore licitationem quam quarti lex nostra prohibet eis recipere, et fortiori, prohibere videtur, ne licitationem integram del quarto excludant, nam cui non licet, quod est plus, non licet quod est minus, & contra, faciliusque arguitur de prohibitione minori ad majorem, quam est contra, qua de causa credo non potest esse et cum bona conscientia licitatores majores aliud facere, cum sit metas legis nostræ excedere, & jus parti acquisitum tollere, quod neque ipsi Principi licet, nisi ex publica causa et adhibito bono cambio, ex dictis per nos. *l. 1. tit. 1. lib. 4. supra & alibi in illo lib. 4.* & sic dum asserit Minchac. relatus per Lafarte *dict. c. 18. num. 30. in fine*, aliud vidisse fieri, utique male et contra jus factum fuit & non est in posterum faciendum; & sic in mea impressione Venetiis facta nihil tale dixisse Minchacam inveni; præsertim cum ex lege nostra in fin. summos rationales id in consilio jurare debere disponatur, item no. quod inquit Lafarte *dict. cap. 18. num. 29.* ne dum unum quartum, sed et plura quarta unum post aliud in una et eadem locatione addi posse, si modo tempus elargiatur, hoc est spatium trium mensium nonta exluserit, sed illic neque verum et credo, neque percipio bene quomodo plura quarta possint recepta additione primi quarti legitime et intra tempus a lege diffinitum, & quid si per plures annos locatio facta est, quomodo facienda sit et hæc adjectio del quarto, vide Lafarte, *ibid. num. 14. & 15.*

IN LEGEM SEXTAM.

- 1 Adjectio del quarto, non habet locum in rebus minorum, civitatum, vel Ecclesiarum nisi aliud ex pacto aut conventionione sit statutum.
- 2 Considerantur verba nostri text. pro confusione quorundam dicentium auctionem admitti in obligationibus civitatum publicis quocunque tempore et indistincte.
- 3 Omnis persona licitare potest sub hæsta, qua prohibita non est.
- 4 Lapsis tribus mensibus datis ad adjectionem del quarto faciendam an per vicium restitutionis admitti possit.
- 5 Adjectio del quarto si de facto admittatur contra legis nostræ formam, an erit nulla.

SUMMARIUM.

Qualiter et quo tempore, debeat fieri adjectio del quarto declarat lex nostra ad limitationem et declarationem legis precedentis.

Ibi, En el año de sesenta y dos, qua est lex præcedens, cujus declaratoria est hæc nostra, ubi diximus aliqua, & an hæc procedant in rebus civitatum et minorum ut in eis hæc adjectio del quarto admittatur, pluries diximus quod non est idem, et nisi pro conditione ponatur, vel addit pactum vel statutum municipale circa hoc, ut per Avend. *c. 12. pratorum. num. 10. 2. part. & Parlador. lib. 1. ver. quotidian. cap. 3. §. 7. n. 14. cum sequent.* & Lafarte de *decim. vend. cap. 18. num. 25.* & Gironda de Gabel. *2. part. §. 1. num. 8. cum sequent. & num. 96.* & est line dubio.

Ibi, quando venen que consicadamente los que primero arrendaron algun provecho en ella y han puesto o su industria y parte de su hacienda en mejoramiento de la dicha venta, verba hæc applicari possunt ad confusionem dicentium admitti majorem et licitorem in locationibus publicis reipub. factio ultimo remate & ad finem temporis talium locationum, & cum apparet talem licitorem lucraturum in licitatione illa, aliquis offert majus pretium, quod quidem antea non obtulit, cum non apparebat de lucro illo, & revera, nisi asserentes hæc, assererent, prout asserunt, temerari locum novum licitorem relaxare damna in locatione illa resultata primo conductori a quo auferunt, prout relaxanda sunt, secundum quod dixi, in *l. 1. tit. 1. lib. 2. supra & Gutierrez, pract. quasi. lib. 1. quasi. 38.* non utique esset novus hic licitator admittendus tempore, in quo lucrum apparet manifestum, pro quo tunc plurimum conducerent verba hæc nostri text. que hinc dolo præveniunt, ut locum non habeat hæc nova licitatio, nisi sit del quarto, prout ex ejus dispositione clarissimè patet.

Ibi, Mando y ordeno que la persona, notanda est indistincta hæc persona, que æquipollet universali, ita ut quilibet admittatur ad hæc adjectionem faciendam, cum permissum est licitari et offerre sub hæsta, quamvis prius nullam adjectionem fecerint, siquidem lex si tempora C. de fide instrum. & jur. hæsta sif. lib.

lib. 10. & l. Lucius §. fin. ff. ad municip. & l. 2. & 2. C. de vend. reb. civi. lib. 11. & leges nostri tituli & omnes alie que de adjectionibus loquuntur non distinguunt personas, sed generaliter disponunt, ideo nos non debemus distinguere. l. de pretio. ff. de publica in rem actione. l. 1. §. generaliter. ff. de legat. praestan. cum similib. allegatis in glos. & sic lex nostra in eo quod praesupponit liberationem subhasta factam potest tolli & revocari per quartum oblatum ab alio, intelligi debet de quarto facto à quacunque persona, à jure non prohibita licitate, quoniam de jure communi omnis persona potest additionem facere, licet nondum licitatus esset

3 f subhasta, dummodo alias sit ad licitandum habilis, constitutio vero regia in quantum fieri potest reducenda est ad terminos juris communis. l. 2. C. de noxali. ergo & in nostra materia idem judicandum est, & dicendum, prout in ejus proposito & materiam inquit Claper, in Centuria causa. 1. §. sexta causa questione unica per totam.

Ibi, que la haga dentro en tres meses, etiamsi per tres annos fuisset subhastata, ut per Lafarte de decim. vend. capitulo 18. numero 24. 25. & 26.

Ibi, T'los prometidos que en ella sehan otorgada, & idem disponitur, in l. 25. infra isto titulo. & lib. cum promissa etiam in pretio adjectionis quarti considerentur sequitur, hinc esse textum, quod ex promissis cum in pretio computentur, Gabel-la debeat, de quo vide que diximus in leg. 6. glosa fin. titulo 6. supra isto lib. num. 9.

Ibi, Sea recibida la dicha puja fasta los dichos tres meses. Sed an & post eos admittitur quis per 4 viam restitutionis, f & viderat, quod non, quia lex nostra poena ab ea designata contentatur, si extra tres menses adjectio haec quarti interponatur, igitur post nullus ullo modo est admittendus, etiamsi fiscus velit ut ad hoc restitutionis remedio, prout in facti contingentia inquit decifum Claper, in Centuria causa. fiscal. in causa. 5. in princ. & ibi Addit. & in glosa prima ejusdem causa.

Ibi, T' si de otra guisa se recibiere, que no searecebidada. Sed quid si de facto admittatur an erit 5 nulla, dic quod sic, f quia lex haec & sequens prohibitive sunt, & novam formam inducunt, & sic substantialem, & per consequens omnia in contrarium acta nulla sunt, ut expressius ex contextura antiqua legis nostre quaterni provi-dum erat.

IN LEGEM UNDECIMAM.

- 1 Adjector del quarto si in adjectione ejus non servavit solemnitates an intra tempus poterit eas supplere.
- 2 Adjector del quarto non servans legis nostra formam non lucratur promissa.

SUMMARIUM.

Adiciens licitationem quarti fide-jubere pro ea debet & fide-jussiones approbare intra tempus à lege nostra statutum & sub ejus poena.

Ibi, T' si anni no lo hicieren y cumpliere, que pague a nos la paja de el quarto. Poterit tamen talis licitator si adhuc tunc stete it tempus adijciendi

quartum intra residuum temporis illius supplere 1 f omillas solemnitates secundum Lafarte de decim. vend. cap. 18. num. 28.

Ibi, T' que de la renta con el que la renta. Ex iis verbis colligitur talem licitatore del quarto non lucrari promissa f in tali licitatione concessa, 2 cum jubeat lex nostra, talem Gabel-la redditum devolvendum primo conductori, à quo auferri praevidebatur, ob oblatam adjectionem quarti, pro quo novissime ultra omnes considero verba haec legis nostrae, quam pro hujus doctrinae determinatione sic tenens non consideravit Giron-da, de Gabel. 2. part. in princ. num. 26. cum sequentib. ubi an num. 23. questionem inceptit.

IN LEGEM DUODECIMAM.

- 1 Oblatione facta majoris summa in rebus publicis aut minoris, ubi de jure admittenda est facta jam ultima subhastatione non est primus conductor possessore privandus non auditus.

SUMMARIUM.

Facta adjectione quarti cum solemnitatibus legum nostrarum primus conductor non ejiciatur ab administratione talis redditus usque dum tali adjectori Del quarto, decur liberum recudimentum, licet possit iste adjector petere, ut ex parte sua aliquis adstet administrationi talis redditus.

Ibi, No sea des apoderado de la renta. Et hoc juri & rationi convenit: nam usque dum con- 1 ter an bene adjectio quarti sit facta, & detur ejus recudimentum, primus conductor illud habens non debet ejici à possessione sua, aliter enim esset cum injuste & eo non audito private jure suo, quod esset absolum & contra omne jus, neminem inauditum privati jubens jure suo, ex quo desumo argumentum optimum ex iis verbis legis nostrae, ad id quod quotidie fit, quoties aliquis minor vel Respub. restituit adversus ultimam subhastationem rei suae per novam adjectionem per tertium aliquem factam, ut primus conductor existens in ejus possessione non sit statim privandus ea, sed omnino audiendus, f absque tamen strepitu & figura judicii, prout voluit in transitu Gutierrez libro primo pract. quasi. 38. numero fin. & quotidie sic videmus fieri, imo & solent annullari sententiae late primo conductore non audito & juberi quoddam audiat.

Ibi, Thaxer avenencias, idem disponit. 17. columna 2. infra isto tit. & lib.

IN LEGEM DECIMAM-QUARTAM.

SUMMARIUM.

Facta adjectione del quarto servanda sunt con- 1 ditiones per menor facta à conductore de per mayor.

Ibi, Aya de estar y quedar por les arrendamiento. Item in conductoribus de per menor, disponit 1 lex. 16. infra isto titulo. & libro, & hoc introductum fuisse ob evitandas lites inter primum & secundum conductorem inquit Lafarte de decim. vend.

vendi. cap. 18. numero. 88. sed ego ob favorem redditum Regiorum & ipsorum intelligo esse introductum, scilicet si forte ita non esset, conductores tam primi quam secundi in maximo damno remanere possent, si conductionem non administrassent, imo Rex ipse, quia multi se abstinerent à conductionibus redditum Regiorum damnificaretur.

2 Quinta pars promissorum concessorum conductibus res civitatum non datur civitati sicut datur Regi ex lege nostra & num. 3.

SUMMARIUM.

Majores ratiocinantes & calculatores possunt promissa offerre & prestare adjectoribus & licitatoribus, quantum tamen horum promissorum relinquitur Regi & à promissis subtrahitur.

IN LEGEM DECIMAM-SEXTAM.

- 1 Pluribus societatem contrahentibus an possit unus ex contractu alterius conveniri.

SUMMARIUM.

Adiciens licitationem quarti in locationibus de 1 por menor, tenetur ad observantiam conventio-nium, per primum conductorem de por menor, fallam.

Ibi, Este por las avenencias. Idem in locationibus de por mayor, in l. 14. supra eod. dictum est, & notat Parlador. lib. 1. rer. quotid. ca. 3. §. 7. nu. 21. cum sequent. & Lafarte. d. cap. 8. numero. 88. & dixi in l. 14. supra eod. & in l. 11. nu. tit. 12. precedentis, sed an possit si plures contrahunt societatem, unus ex contractu alterius conveniri, f vide Ancharra. consil. 322. pro clariori decisione dictorum.

IN LEGEM VIGESIMAM-SECUNDAM.

- 1 Promissa concessi possunt in locationibus redditum Regiorum, & n. 2. idem in rebus Civitatis locandis.

